

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Кафедра гуманітарних та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-методичної
та наукової роботи

Ю. Шаркова
2015 р.

9

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.030309 Облік і аудит,

(шифр і назва напрямку підготовки)

0305 Економіка та підприємництво,

форма навчання денна

(Шифр за ОПП СП 4)

Кіровоград – 2015 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-економічна безпека» для студентів для спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» напряму підготовки 0305 «Економіка і підприємництво».

«27» серпня 2015 року, 22 с.

Розробив: старший викладач кафедри гуманітарних та економічних дисциплін Коцюрба О.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних та економічних дисциплін

Протокол № 1 від «27» серпня 2015 року

Завідувач кафедри _____ Ігнат'єв В.А.

(підпис)

27 серпня _____ 2015 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від 9 вересня 2015 року № 1

9 вересня 2015 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»		
Модулів – 3		Рік підготовки:	
		2-й	-
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		4-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		24 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
68 год.	-		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціально-економічна безпека” є засвоєння теоретичних основ соціально-економічної безпеки національної економіки, набуття системних знань і навичок щодо вивчення загрози викликів економічній безпеці України у сучасному глобалізованому світі.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Соціально-економічна безпека” є вивчення проблеми створення єдиної концепції соціально-економічної безпеки, аналіз концептуальної моделі її забезпечення; виявлення і прогнозування внутрішніх та зовнішніх загроз життєво важливим інтересам об’єктів безпеки; вивчення стратегії соціально-економічної безпеки держави.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки, її структуру та зміст основних елементів.

вміти :

давати аналітичну оцінку рівнів розвиненості й захищеності інформаційних ресурсів та розвитку інформаційної індустрії, оскільки саме вони визначають нині стан й перспективи національної економіки, політики й культури та позиціонування України на світовій арені й забезпечення нею реального суверенітету.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Сутність економічної безпеки України

Тема 1. Зміст категорії соціально-економічна безпека

Відповідність системи знань про економічну безпеку критеріям сутності науки. Об'єкти економічної безпеки України. Суб'єктами економічної безпеки України. Структура економічної безпеки національної економіки. Предмет вивчення економічної безпеки. Генеза категорії „економічна безпека”. Співвідношення понять „загроза”, „індикатор безпеки”, „порогові значення”.

Особливості питання забезпечення економічної безпеки за сучасних умов господарювання. Характеристика підходів до визначення економічної безпеки. Сутність економічної безпеки залежно від підходів.

Тема 2. Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки

Системи і моделі національної безпеки: американська – орієнтована на поєднання зовнішньої та внутрішньої безпеки, яку використовують за взірцем більшість держав; японська – з акцентом на внутрішню соціальну безпеку; китайська, яка є найбільш концентрованим виразом систем безпеки держав, що здійснюють будівництво соціалістичного суспільства; системи, властиві державам, що нещодавно набули незалежність, а також здійснюють глибинну переорієнтацію свого розвитку. Оптимальна модель забезпечення економічної безпеки. Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки.

Тема 3. Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»

Сучасні дослідження проблеми економічної безпеки в наукових працях вітчизняних та іноземних економістів. Підходи до визначення взаємозв'язку, взаємообумовленості базового та видових понять безпеки, і економічної безпеки, Аналіз основних підходів до визначення поняття економічної безпеки два аспекти категорії економії безпеки:

а) безпосередньо якісна характеристика економічної системи через елементи, які характеризують її стан з точки зору безпеки (стійкість, розвиток, самодостатність);

б) вертикально-інтегрована система безпосереднього забезпечення економічної безпеки, яка обумовлена державною структурою країни і виражена в наступних видах взаєностосунків: взаєностосунки держави та суб'єктів держави як двох рівнів державної влади (центр – регіон);

- міжрегіональні відносини (регіон – регіон);
- взаєностосунки органів державної і муніципальної влади (регіон – муніципальне утворення).

Тема 4. Проблеми створення і реалізації єдиної концепції економічної безпеки

Дослідження проблем економічної безпеки для пізнання особливостей соціально-економічного розвитку країни в період системної трансформації та розгортання у світі процесів глобалізації, в умовах послаблення позицій України в політичній, економічній і військовій сферах.

Реалізація національних економічних інтересів та економічна безпека. Механізм використання національних економічних інтересів. Вплив глобалізаційних процесів на реалізацію національних інтересів. Мета реалізації національних економічних інтересів. Пріоритети національних економічних інтересів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Основні складові економічної безпеки

Тема 5. Валютно-фінансова безпека

Внутрішнє валютне регулювання. Механізми валютного регулювання, що застосовуються Національним банком України: 1) визначення порядку проведення валютних операцій; 2) валютні обмеження; 3) валютні інтервенції; 4) девальвація та ревальвація валют; 5) дисконтна та девізна валютна політика; 6) управління валютними резервами (диверсифікація).

Генеральні та індивідуальні ліцензії НБУ. Сутність фінансової безпеки, фактори впливу на неї. Складові фінансової безпеки національної економіки.

Тема 6. Демографічна безпека

Демографічні загрози та їх показники. Принципи забезпечення демографічної безпеки. Мета і завдання демографічної безпеки. Повноваження Президента України в галузі забезпечення демографічної безпеки.

Повноваження Верховної Ради України в галузі забезпечення демографічної безпеки. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі забезпечення демографічної безпеки. Програми демографічної безпеки.

Тема 7. Продовольча безпека

Суть продовольчої безпеки, її складові. Забезпечення продовольчої безпеки України. Принципи продовольчої безпеки України. Критерії продовольчої безпеки. Тенденції розвитку сільського господарства.

Удосконалення механізму забезпечення продовольчої безпеки в Україні. Головні завдання державного регулювання АПК в контексті забезпечення продовольчої безпеки України.

Тема 8. Енергетична безпека

Особливості організації та регулювання світових енергетичних ринків, сучасні тенденції та проблеми їх розвитку: досвід для України. Провідні механізми регулювання світової енергетики на початку XXI сторіччя. Основні цілі та пріоритети діяльності МЕА-Міжнародну енергетичну агенцію.

Світові запаси первинних енергетичних ресурсів. Лібералізація ринку електроенергії. Лібералізація ринків нафти та нафтопродуктів. Вугільний ринок США та ЄС. Порівняльний аналіз загальних положень енергетичної стратегії Росії в контексті законодавства України в сфері національної безпеки.

Тема 9. Загрози економічній безпеці України

Загрози економічній безпеці України: внутрішні та зовнішні. Національні ризики. Стандартні ризики: природні, країнові, політичні, загально-економічні, фінансові. Суспільство ризику. Загальна структура

стратегічних ризиків. Диференційовані стратегічні ризики. Інтегральні стратегічні ризики. Системні стратегічні ризики.

Індикатори економічної безпеки. Класифікація показників-індикаторів економічної безпеки. Сутність граничного рівня безпеки. Характеристика граничних значень економічної безпеки. Кількісний вимір впливу окремої загрози.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Всього годин	У тому числі		Індивідуальна робота	Самостійна робота
			Лекції	Практичні		
1.	Зміст категорії соціально-економічна безпека	10	2	1	3	4
2.	Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки	10	2	1	3	4
3.	Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»	12	3	2	3	4
4.	Проблеми створення і реалізації єдиної концепції економічної безпеки	12	3	2	3	4
5.	Валютно-фінансова безпека	13	3	2	4	4
6.	Демографічна безпека України	13	3	2	4	4
7.	Продовольча безпека України	13	3	2	4	4
8.	Фінансова безпека	13	3	2	4	4
9.	Енергетична безпека	13	3	2	4	4
	Всього:	108	24	16	32	36

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Зміст категорії соціально-економічна безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідність системи знань про економічну безпеку критеріям сутності науки. 2. Об'єкти економічної безпеки України. 3. Суб'єктами економічної безпеки України. 4. Структура економічної безпеки національної економіки. 	1
2	<p>Тема 2. Концептуальні моделі забезпечення економічної безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи і моделі національної безпеки: американська, японська, китайська, 2. Оптимальна модель забезпечення економічної безпеки. 3. Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки. 	1
3	<p>Тема 3. Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні дослідження проблеми економічної безпеки в наукових працях вітчизняних та іноземних економістів. 1. Підходи до визначення взаємозв'язку, взаємообумовленості базового та видових понять безпеки, і економічної безпеки. 2. Аналіз основних підходів до визначення поняття економічної безпеки два аспекти категорії економічної безпеки. 	2
4	<p>Тема 4. Проблеми створення і реалізації єдиної концепції економічної безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми економічної безпеки. 2. Концепції економічної безпеки. 	2
5	<p>Тема 5. Валютно-фінансова безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внутрішнє та зовнішнє валютне регулювання. 2. Механізми валютного регулювання, що застосовуються НБУ. 3. Генеральні та індивідуальні ліцензії НБУ. 4. Сутність фінансової безпеки, фактори впливу на неї. Складові фінансової безпеки національної економіки. 	2
6	<p>Тема 6. Демографічна безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Демографічні загрози та їх показники. 2. Принципи забезпечення демографічної безпеки. Мета і завдання демографічної безпеки. 3. Повноваження Президента України в галузі забезпечення демографічної безпеки. 4. Повноваження Верховної Ради України в галузі забезпечення демографічної безпеки. 5. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі забезпечення демографічної безпеки. Програми демографічної безпеки. 	2

7	<p>Тема 7. Продовольча безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть продовольчої безпеки, її складові. 2. Забезпечення продовольчої безпеки України. Принципи продовольчої безпеки України. 3. Удосконалення механізму забезпечення продовольчої безпеки в Україні. 4. Головні завдання державного регулювання АПК в контексті забезпечення продовольчої безпеки України. 	2
8	<p>Тема 8. Енергетична безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості організації та регулювання світових енергетичних ринків, сучасні тенденції та проблеми їх розвитку: досвід для України. 2. Провідні механізми регулювання світової енергетики на початку ХХІ сторіччя. 3. Світові запаси первинних енергетичних ресурсів. Порівняльний аналіз загальних положень енергетичної стратегії Росії в контексті законодавства України в сфері національної безпеки. 	2
9	<p>Тема 9. Загрози економічній безпеці України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загрози економічній безпеці України: внутрішні та зовнішні. Національні ризики. 2. Стандартні ризики: природні, країнові, політичні, загально-економічні, фінансові. Суспільстворизики. 3. Загальна структура стратегічних ризиків. 4. Диференційовані стратегічні ризики. Інтегральні стратегічні ризики. Системні стратегічні ризики. 	2
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти курсу «соціально-економічна безпека»	4
2	Тема 1. Моделі забезпечення економічної безпеки 1. Системи і моделі національної безпеки: американська, японська, китайська, 2. Оптимальна модель забезпечення економічної безпеки. 3. Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки.	4
3	Тема 2. Теоретичні узагальнення феномену «економічної безпеки» 1. Аспекти категорії економічної безпеки: 2. Якісна характеристика економічної системи. 3. Вертикально-інтегрована система.	4
4	Тема 3. Проблеми створення і реалізації єдиної концепції економічної безпеки 1. Проблеми економічної безпеки. 2. Концепції економічної безпеки.	4
5	Тема 4. Політика національної безпеки України у сучасному міжнародному середовищі 1. Конфліктогенність у межах певного регіону:	4
6	Тема 5. Європейський та Євроатлантичний вимір національної безпеки України 1. Національна безпека України в умовах європейської інтеграції. 2. Економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною та ЄС. 3. Реалізація транспортно-комунікаційних проєктів. Бакинський процес. 4. Головна мета програми INOGATE.	4
7	Тема 6. Участь України у міжнародній миротворчій діяльності: здобутки та перспективи 1. Нормативно-правова база участі України у миротворчих операціях воєнно-політичних аспектів сучасності. 2. Реакція Організації Північноатлантичного альянсу на зміну воєнно-політичної ситуації. 3. Концептуальні та організаційні засади	4
8	Тема 7. Міжнародна міграція як чинник демографічної безпеки 1. Внутрішні міграції на пострадянському просторі. 2. Міграційний приріст. Міграційні процеси в Україні.	4
	Разом	36

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
- тип індивідуального завдання – реферат;
- виконується ІНДЗ з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщують послідовно: зміст ІНДЗ, основний текст (з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15), посилання на джерело інформації - обов'язкове;
- оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	7 – 9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	4 – 6
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1 – 3

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ:

1. Сутність, значення та особливості економічної безпеки.
2. Фінансова безпека України.
3. Інноваційна безпека України.
4. Інвестиційна безпека України.
5. Продовольча безпека України.
6. Зовнішньоекономічна безпека України.
7. Валютна безпека України.
8. Боргова безпека України.
9. Податкова безпека України.
10. Соціально-демографічна безпека України.
11. Особливості підтримання економічної безпеки регіону.
12. Технологічна безпека України.
13. Теоретична сутність загроз економічної безпеки.
14. Методика розрахунку індикаторів економічної безпеки.
15. Вимірювання рівня економічної безпеки.
16. Економічна безпека підприємництва.
17. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України.
18. Шляхи зменшення детінізації економіки України.
19. Внутрішні та зовнішні загрози економічної безпеки України.
20. Валютна безпека України.
21. Економічна безпека підприємництва.
22. Особливості регулювання детінізації в провідних країнах світу.
23. Воєнна безпека України.
24. Страховий ринок і фінансова безпека.
25. Роль міжнародних організацій для економічної безпеки України.
26. Економічна безпека регіону.
27. Міжнародна безпека України.
28. Роль державних програм щодо підтримання рівня економічної безпеки України.

- 29.Грошово-кредитна безпека.
- 30.Правові аспекти розвитку економічної безпеки України.
- 31.Фондовий ринок і фінансова безпека.
- 32.Вплив фінансового ринку на економічну безпеку України.
- 33.Вплив СОТ на зовнішньоторгівельну безпеку України.
- 34.Шляхи протидії відпливу капіталу за кордон.
- 35.Міжнародні аспекти гарантування економічної безпеки України.
- 36.Пріоритети міжнародного співробітництва у сфері забезпечення економічної безпеки України.
- 37.Тенденції та наслідки процесів глобалізації для економічної безпеки країни.
- 38.Вплив національних економічних інтересів на економічну безпеку країни.
- 39.Критерії бюджетної безпеки в контексті фінансової політики.
- 40.Сутність бюджетної безпеки та характеристика її стратегічних цілей.
- 41.Бюджетні методи впливу держави на фінансову безпеку.
- 42.Світовий досвід використання грошово-кредитної політики як інструмента підвищення рівня фінансової безпеки.
- 43.Валютно-курсові загрози.
- 44.Вплив валютних проблем на фінансову безпеку країни.
- 45.Міжнародні стандарти системи управління інформаційною безпекою(СУІБ).
- 46.Цілі стратегічного забезпечення банківської безпеки.
- 47.Сучасний стан інвестиційної активності.
- 48.Функції інвестування в контексті економічної безпеки.
- 49.Суперечності формування та напрямки поліпшення інвестиційного клімату.

50. Завдання економічної безпеки підприємництва у забезпеченні функціональних складових безпеки держави: фінансової, соціальної, продовольчої, екологічної.

51. Чинники, що сприяють та перешкоджають зміцненню економічної безпеки підприємництва.

52. Методика проведення аналізу рівня економічної безпеки підприємництва.

53. Необхідність організації моніторингу рівня економічної безпеки підприємництва.

54. Активізація управлінських функцій органів місцевої влади у напрямі формування безпечного підприємницького середовища.

55. Фактори та напрями впливу суб'єктів податкової політики на окремі компоненти економічної безпеки підприємництва.

56. Основні економічні та адміністративні методи боротьби з корупцією.

57. Офшорні зони.

58. Протидія тінізації капіталу в умовах глобалізації.

59. Інституційні пріоритети забезпечення економічної безпеки.

60. Механізм оцінювання загроз економічній безпеці та захисту інтересів підприємництва у сфері оподаткування.

61. Методи визначення інтегральної оцінки рівня економічної безпеки.

62. Склад та характеристика індикаторів боргової безпеки держави.

63. Склад та характеристика індикаторів валютної безпеки держави.

64. Склад та характеристика індикаторів податкової безпеки держави.

65. Склад та характеристика індикаторів грошово-кредитної безпеки

держави.

66. Склад та характеристика індикаторів енергетичної безпеки держави.

67. Склад та характеристика індикаторів інвестиційної безпеки держави.

68. Склад та характеристика індикаторів соціальної безпеки держави.

4. Методинавчання

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);

- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та формсамоконтролю);

- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

Питання для підсумового контролю:

1. Предмет вивчення курсу “Соціально-економічна безпека”
2. Поняття економічної безпеки.
3. Генеза категорії „економічна безпека”.
4. Співвідношення понять „загроза”, „індикатор безпеки”, „порогові значення”.
5. Системи і моделі національної безпеки: американська, японська, китайська,
6. Оптимальна модель забезпечення економічної безпеки.
7. Ієрархічна характеристика системи економічної безпеки.
8. Проблеми економічної безпеки.
9. Концепції економічної безпеки.
10. Інвестиційна безпека.
11. Галузевий аналіз інвестиційних потоків.
12. Інноваційне співробітництво.
13. Інноваційно-технологічна безпека держави.

14. Зовнішні загрози інноваційно-технологічній безпеці країн.
15. Внутрішні загрози в інноваційно-технологічній сфері.
16. Світові запаси первинних енергетичних ресурсів.
17. Лібералізація ринку електроенергії.
18. Лібералізація ринків нафти та нафтопродуктів.
19. Порівняльний аналіз загальних положень енергетичної стратегії Росії в контексті законодавства України в сфері національної безпеки.
20. Внутрішні міграції на пострадянському просторі.
21. Міграційний приріст. Міграційні процеси в Україні.
22. Трансформація тимчасової трудової міграції у постійну.
23. Значення інформаційної безпеки.
24. Загрози економічній безпеці України: внутрішні та зовнішні.
25. Національні ризики.
26. Загальна структура стратегічних ризиків.
27. Частки регіонів світу у зовнішній торгівлі України.
28. Диспропорції у товарній структурі українського експорту.
29. Проблеми зовнішньоторговельної безпеки в Україні.
30. Потенціал нарощування зовнішньоторговельного обороту через торговельно-виробничу кооперацію вітчизняних та іноземних виробників.
31. Транскордонне співробітництво України.
32. Реалізація транспортно-комунікаційних проектів.
33. Безпека страхового ринку.
34. Безпека фондового ринку.
35. Боргова безпека.
36. Бюджетна безпека.
37. Валютна безпека.
38. Виробнича безпека.
39. Граничні значення індикаторів.
40. Грошово-кредитна безпека.

41. Демографічна безпека.
42. Економічна безпека.
43. Енергетична безпека.
44. Загрози економічній безпеці.
45. Зовнішньоекономічна безпека.
46. Індикатори економічної безпеки.
47. Критерії економічної безпеки.
48. Макроекономічна безпека.
49. Міжнародна економічна безпека.
50. Науково-технологічна безпека.
51. Національна безпека.
52. Національна ризики.
53. Об'єкти економічної безпеки.
54. Порогові значення індикаторів.
55. Соціальна безпека.
56. Стратегія економічної безпеки.
57. Суб'єкти економічної безпеки.
58. Тактика економічної безпеки.
59. Теорія потенційних конфліктів.
60. Фінансова безпека.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

В процесі вивчення дисципліни “Соціально-економічна безпека” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;
- розв'язування тестових завдань;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання

Шкала оцінювання академічних успіхів слухача – 100-бальна. Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
67 – 74	D	
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання відповідних тем (30 балів);
2. виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (10 балів);
3. модульні контрольні роботи (60 балів).

12. Навчально-методична література:

1. Алексеєнко Л. М. Моніторинг учасників фінансового ринку: реалії та пріоритетні напрями гарантування національної безпеки / Л. М. Алексеєнко, Н. В. Савчук // Наука й економіка. – 2010. – №4 (20). – С. 7 –11.
2. Баженова О. М. Економічна безпека України : сучасний етап / О. М. Баженова // Банк. справа. – 2008. – № 1. С. 52 –61.
3. Дацків Р. М. Економічна безпека держави в умовах глобалізаційної конкуренції / за ред. Р. М. Дацків. – Л : Центр Європи, 2006. – 160с.
4. Економічна безпека України: сутність і напрями забезпечення / за ред. В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько : [Монограф.] – К. : НІСД, 1997. – 144с.

4. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави : національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко : [Монограф.] – К : Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2001. – 309с.

5. Жаліло Я. А. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти / Я. А. Жаліло : [Монограф.] – К : Сатсанга, 2001. – 224 с.

6. Ковч Т. Б. Місце і роль фінансового моніторингу в забезпеченні життєдіяльності / Т. Б. Ковч // Вісник університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – №2 (11). – С. 265 –272.

7. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : [Монограф.] / за ред. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. – К : Лібра, 2003. – 280с.

8. Кубах Т. Г. Сутність фінансової безпеки як складової економічної безпеки держави / Т. Г. Кубах // Вісник української академії банківської справи. – 2007. – №2 (23). – С. 46 –51.

9. Мірошніченко О. В. Визначальні функції системи національної економічної безпеки / О. В. Мірошніченко // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2007. – № 12. – С. 8 –12.

10. Мунтіян В. І. Економічна безпека України / за ред. В. І. Мунтіян. [Монограф.] – К. : Вид-во КВШ, 1998. – 462с.

11. Основи економічної безпеки : [Підручн.] / за ред. О. М. Бандурка., В. Є. Духов, К. Я. Петрова, М. Черняков. Х : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 236с.

12. Пастернак – Таранушенко Г. Економічна і національна безпека держави / Г. Пастернак –Т аранушенко // Економіка України. – 1994. – № 2. – С. 51–56.

13. Пастернак – Таранушенко Г. Результаты исследования путей обеспечения экономической безопасности Украины / Г. Пастернак – Таранушенко // Экономика Украины. –1999. – № 2. –С. 21 –28.

14.Ткач В. О. Економічна безпека в умовах ринкових трансформацій [Електроний ресурс] / В. О. Ткач.- Режимдоступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ever/2011_1/33.pdf.

15.Чаговець Л. О. Нейросітьові моделі дослідження загроз економічній безпеці підприємства / Л. О. Чаговець // Теорії мікро-макроекономіки : зб. наук. праць професорсько-викладацького складу і аспірантів. Вип. 25. – К : Видавничо-поліграфічний центр Академії муніципального управління, 2006. – С. 107–111.

16. Шкарлет С. М. Еволюція категорії "безпека" в науковому та економічному середовищі / С. М. Шкарлет // Формування ринкових відносин. – 2007. – № 6. – С. 7–12.

17.Шлемко В. Т., Бінько І. Ф. Економічна безпека України : сутність і напрямки забезпечення : [Монограф.] / за ред. В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. –К : НІСД, 1997. – 144 с.